# Dziennik ustaw państwa

dla

## królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XVI. — Wydany i rozesłany dnia 12 kwietnia 1873.

### 42.

### Ustawa z dnia 29 marca 1873,

**o przypuszczaniu zagranicznych towarzystw ubezpieczeń do działalności w królestwach i krajach, w radzie państwa reprezentowanych.**

Zgodnie z uchwałą obu izb rady państwa rozporządzam co następuje:

§. 1.

Wyrzeczone w rozporządzeniu cesarskiem z dnia 29 listopada 1865 (Dz. u. p. Nr. 127) wykluczenie zagranicznych towarzystw ubezpieczeń od działalności w tych krajach, znosi się.

§. 2.

Obowiązujące w każdym czasie przepisy prawne o przypuszczeniu towarzystw nietutejszych do działalności w tych krajach mają być na przyszłość stosowane do przypuszczenia zagranicznych towarzystw ubezpieczeń, a to, tak towarzystw akcyjnych i komandytowych na akcye, trudniących się ubezpieczaniem, jakoteż towarzystw wzajemnych ubezpieczeń, do działalności w królestwach i krajach w radzie państwa reprezentowanych, z ograniczeniem zawartem w następującym §. 3.

§. 3.

Jeżeli w państwie zagranicznem istnieją przepisy, mocą których prywatne towarzystwa ubezpieczeń są całkiem lub częściowo wykluczone od trudnienia się pewną gałęzią ubezpieczeń, towarzystwom owego państwa nie jest dozwolone, trudnić się tutaj tą gałęzią ubezpieczeń.

§. 4.

Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą od dnia ogłoszenia.

Wykonanie tejże porucza się ministrom spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i skarbu.

Wiedeń, dnia 29 marca 1873.

**Franciszek Józef r. w.**

**Auersperg** r. w. **Lasser** r. w. **Glaser** r. w. **Pretis** r. w.

# 43.

# Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 1 kwietnia 1873,

**o zmianach okręgowych w kilku sądach powiatowych królestwa czeskiego.**

Na zasadzie §. 2 ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) wyłącza się następujące gminy:

1. Sudomierz i Lgotę z okręgu sądu powiatowego wodniańskiego;

2. Zgorz z okręgu sądu powiatowego uścieckiego nad Orlicą i sądu śledczego wysokomyckiego;

3. Labaun z okręgu sądu powiatowego libańskiego;

4. Hennersdorf, z okręgu sądu powiatowego ilemnickiego;

5. Jannessen z okręgu sądu powiatowego łokieckiego;

6. Mileszów, z okręgu sądu powiatowego mirowickiego i sądu obwodowego jako śledczego piseckiego

i przyłącza wymienione pod 1 do okręgu sądu delegowanego miejskiego w Piseku, wymienione pod 2 do okręgu sądu powiatowego i śledczego w Litomyślu, wymienione pod 3 do okręgu sądu delegowanego miejskiego w Iczynie, wymienione pod 4 do okręgu sądu powiatowego w Werchlabach, wymienione pod 5 do okręgu sądu powiatowego w Karłowych Warach, nakoniec wymienione pod 6 do okręgu sądu powiatowego w Milewsku i do sądu obwodowego jako śledczego w Taborze.

Rozporządzenie to wchodzi w moc obowiązującą od dnia 1 lipca 1873.

**Glaser** r. w.

# 44.

# Ogłoszenie ministerstwa rolnictwa z dnia 3 kwietnia 1873,

**o przyszłym zarządzie lasów rządowych i funduszowych! tudzież dóbr funduszowych.**

Jego c. i k. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z dnia 23 marca 1873 raczył najmiłościwiej zatwierdzić następujące zasady przyszłego zarządu lasów rządowych i funduszowych, tudzież dóbr skarbowych.

**Chlumecky** r. w.

## Zasady

### zarządu lasów rządowych i funduszowych tudzież dóbr skarbowych

(z wyjątkiem dóbr bukowińskiego funduszu religijnego grecko-oryentalnego).

Ażeby w lasach, należących do rządu i funduszów publicznych, jakoteż w dobrach skarbowych, zaprowadzić urządzoną podług zasad jednostajnych administracyą, kontrolę i kierownictwo zarządu gospodarskiego, postanawia się:

§. 1.

Zarząd lasów należących do rządu i funduszów publicznych, tudzież dóbr skarbowych, jest powinnością:

*a)* zarządców lasów i dóbr skarbowych (kierowników gospodarczych),

*b)* dyrekcyi lasów i dóbr skarbowych,

*c)* ministerstwa rolnictwa.

## Zarządcy lasów i dóbr skarbowych.

§. 2.

Każdemu zarządcy lasów i dóbr skarbowych (podleśniczemu, leśniczemu) oddaje się ograniczony dokładnie okrąg — okrąg gospodarczy — którym zarządza bezpośrednio i w którym samodzielnie kieruje gospodarstwem pod własną, osobistą odpowiedzialnością.

§. 3.

Zakres działania i powinności służbowe zarządców lasów i dóbr skarbowych, obejmujące w ogóle wykonywanie czynności gospodarczych wszelkiego rodzaju stosownie do zatwierdzonych preliminarzy, odpowiednie spieniężenie materyału, zalesienie i utrzymanie lasów, współdziałanie w pracach około urządzenia gospodarstwa, tudzież kierowanie i dozorowanie ochrony lasów i polowania będą bliżej oznaczone w instrukcyi służbowej dla nich wydanej.

§. 4.

Działalność zarządcy lasów i dóbr skarbowych rozciąga się zwyczajnie na cały nieruchomy majątek rządowy i funduszowy, położony w obrębie poruczonego mu okręgu; tam jednak, gdzie rozciągłość i wielkie znaczenie dóbr skarbowych tego wymaga, można ustanowić osobny zarząd do administrowania wyłącznie dobrami.

§. 5.

Zarządca lasów i dóbr skarbowych nie powinien ze zasady zajmować się obrotem pieniężnym, lecz tylko utrzymywać rachunki tyczące się materyałów.

Obrót pieniężny i utrzymywanie rachunków pieniędzy jest rzeczą osobnych urzędników poborczych stosownie do instrukcyi dla tychże wydanej.

§. 6.

Do sprawowania opieki nad lasami i do pomocy w czynnościach technicznych, będzie przydana każdemu zarządcy lasów i dóbr skarbowych odpowiednia ilość pomocników (leśnych), należących do kategoryi sług stale zamianowanych i prawo emerytury mających a którzy, podlegając bezpośrednio zarządcy, są w ogóle obowiązani pomagać mu czynnie w zajęciach gospodarczych i zarządowych do niego należących. W szczególności leśni są przedewszystkiem odpowiedzialni za strzeżenie własności rządowej i funduszowej, ich dozorowi powierzonej, od bezprawnego najścia i wpływów szkodliwych wszelkiego rodzaju.

Powinności służbowe leśnych są oznaczone dokładnie w wydanej dla nich instrukcyi służbowej.

§. 7.

Jeżeli szczególne stosunki miejscowe, wielka parcelacya posiadłości i częste najścia zbrodnicze tego wymagają, jakoteż dla posiadłości odosobnionych a tak małych, że ustanowienie leśnego pociągnęłoby za sobą koszta stosunkowo za wielkie, mogą być przyjęci na czas potrzeby „dozorcy“ tymczasowi, pełniący obowiązki leśnych.

§. 8.

Do załatwiania czynności biurowych, które winny być ograniczone do najmniejszych rozmiarów, jakoteż do wszelkiej innej pomocy w urzędzie, będzie zarządcy przydany pomocnik leśny (podleśny).

Podleśni nie są zamianowani stale i przysięgają tylko na strzeżenie lasów.

## Dyrekcye lasów i dóbr skarbowych.

§. 9.

Do nadzoru i kierowania gospodarstwem w okręgach, tudzież całą działalnością zarządców lasów i dóbr skarbowych, będą ustanowione osobne władze pośrednie, ministerstwu

rolnictwa bezpośrednio podlegające, używające tytułu „dyrekcye lasów i dóbr skarbowych“ mające na czele „nadleśniczego starszego“ a w których skład wchodzi jeden lub więcej nadleśniczych, odpowiednia ilość inżynierów lasowych — między tymi jeden biegły w budownictwie — jeżeli potrzeba, urzędnik biegły w prawie (sekretarz, koncypista), jakoteż odpowiednia ilość pomocników.

§. 10.

Do pełnienia służby przy dyrekcyi lasowej i praktyki w okręgach będzie przydana odpowiednia ilość asystentów i elewów (praktykantów) leśniczych.

Na elewa leśniczego będzie przyjęty ten, kto oprócz warunków ogólnych udowodni, że odebrał wyższe w zawodzie swoim wykształcenie w szkole leśnictwa, asystentem zaś będzie zamianowany, kto nadto udowodni, że zdał dobrze egzamin rządowy dla zarządów leśniczych przepisany albo inny egzamin z tamtym zrównany.

§. 11.

Dyrekcye lasów i dóbr skarbowych ustanawia się:

*a)* dla arcyksięstwa austryackiego poniżej Anizy;

*b)* dla dóbr skarbowych solnych i dla wszelkich innych dóbr rządowych i funduszowych w arcyksięstwie austryackiem powyżej Anizy położonych;

*c)* dla księstwa salzburgskiego;

*d)* dla księstwa styryjskiego i księstwa karyntyjskiego;

*e)* dla uksiążęconego hrabstwa Tyrolu i Vorarlbergu;

*f)* dla księstwa kraińskiego, Wybrzeża i królestwa dalmatyńskiego;

*g)* dla królestwa galicyjskiego i lodomeryjskiego.

W Czechach nie ustanawia się dyrekcyi lasów i dóbr skarbowych, ponieważ tamtejsze dobra rządowe i funduszowe są nader szczupłe; za to zarządcy lasów i dóbr skarbowych w Czechach będą mieli szerszy zakres działania i będą podlegali bezpośrednio ministerstwu rolnictwa.

§. 12.

Głównem zadaniem dyrekcyi lasów i dóbr skarbowych jest ścisłe sprawdzanie urzędowych czynności sprawców im podlegających a to za pomocą częstego ich rozstrząsania, tudzież ciągły nadzór nad regularnym biegiem gospodarstwa lasowego i porządnej administracyi w lasach i dobrach skarbowych.

W szczególności rzeczą nadleśniczego starszego jest kierowanie całym biegiem czynności i służy mu władza porządkowo karna nad wszystkiemi sprawcami, którzy mu podlegają a to stosownie do osobnego przepisu w tej mierze wydanego.

Zakres działania dyrekcyi lasów i dóbr skarbowych, tudzież bieg ich czynności, będzie urządzony osobną instrukcyą.

## Ministerstwo rolnictwa.

§. 13.

Najwyższe kierownictwo zarządu lasów i dóbr skarbowych wykonywa ministerstwo rolnictwa, w którem do tego celu istnieje departament techniczny leśnictwa, mający zwierzchnikiem naczelnego leśniczego krajowego, któremu przydani są: radca leśniczy starszy, dwaj radcy leśniczy i odpowiednia ilość urzędników pomocniczych wykształconych do zawodu leśniczego.

Do najważniejszych czynności departamentu technicznego leśnictwa należą:

Zaprowadzenie, utrzymywanie i przezieranie urządzeń gospodarstwa lasowego;

organiczne urządzenie służby i wydanie przepisów postępowania dla służby leśnej;

ciągłe kierowanie czynnościami technicznemi w lasach rządowych i funduszowych, roztrząsanie peryodycznych planów czynności i cenników płodów leśnych;

współdziałanie przy wszystkich układach tyczących się wydawania drzewa, wyrębywania i sprzedaży płodów lasowych w ogólności, tudzież przy regulowaniu płac i innych stosunków robotników lasowych ze stanowiska technicznego i gospodarskiego;

nakoniec kierowanie i nadzorowanie czynności technicznych wszystkich podwładnych sprawców leśnicznych, badanie ich w tej mierze uzdatnienia i wniosków tyczących się mianowania i posuwania służby lasowej, które ma czynić naczelnik departamentu technicznego w komitecie mięszanym pod prezydencyą ministra.

### Rachunki i kontrola.

§. 14.

Czynności rachunkowe i kontrolne załatwiają departamenta rachunkowe przy dyrekcyach lasów i dóbr skarbowych, tudzież przy ministerstwie rolnictwa istniejące, podług przepisów dla tychże wydanych.

### Mianowanie urzędników leśniczych.

§. 15.

Mianowanie naczelnego leśniczego krajowego, radcy leśniczego starszego i nadleśniczego starszego zostawia się Jego Ces. Mości.

Minister rolnictwa mianuje radców leśniczych, nadleśniczych, sekretarzy i koncepistów dyrekcyi leśniczych, zarządców lasów i dóbr skarbowych, nadinżynierów, inżynierów i asystentów, tudzież wszystkich urzędników rachunkowych; mianowanie urzędników kancelaryjnych przy dyrekcyach leśniczych, leśnych i innych sług, tudzież przyjmowanie elewów leśniczych i pomocników leśniczych należy do nadleśniczych starszych.

O tem, czy w myśl §. 7 potrzeba ustanowić czasowo osobną służbę do strzeżenia lasów, orzeka minister rolnictwa, potrzebnych zaś do tego dozorców przyjmują nadleśniczy starsi.

§. 16.

Wykaz stopni służbowych urzędników leśniczych, z wyjątkiem urzędników rachunkowych i kancelaryjnych, jest podany w dodatku.

**Dodatek.**

## Wykaz stopni służbowych

### urzędników przy zarządzie lasów rządowych.

| Kategorya służbowa | Stopień | Kategorya służbowa | Stopień |
|---|---|---|---|
| Naczelny leśniczy krajowy . . . . . . | V | Sekretarz . . . . . . . . . . . . . . . | VIII |
| Radca leśniczy starszy . . . . . . . . | VI | Leśniczy . . . . . . . . . . . . . . . | IX |
| Nadleśniczy starszy . . . . . . . . . | VI | Inżynier leśniczy . . . . . . . . . . | IX |
| Radca leśniczy . . . . . . . . . . . | VII | Koncypista . . . . . . . . . . . . . . | IX |
| Nadleśniczy . . . . . . . . . . . . . | VII | Podleśniczy . . . . . . . . . . . . . | X |
| Inżynier leśniczy starszy . . . . . . | VIII | Asystent . . . . . . . . . . . . . . . | XI |

**Uwaga.** Przepisy ustawy o urządzeniu płac urzędników rządowych odnoszą się także do płac urzędników przy lasach rządowych.

Elewi otrzymają adjutum, leśni i woźni pensye; pierwsi po 400, 500 i 600 zł. ostatni po 300 i 400 zł. Pomocnicy i dozorcy leśni będą przyjmowani za zapłatą dzienną

# 45.

## Ustawa z dnia 4 kwietnia 1873,

**którą przyzwala się nowy kredyt w sumie dziewięć milionów siedmset tysięcy złotych (9,700.000 zł.) na wystawę powszechną w roku 1873 w Wiedniu odbyć się mającą.**

Zgodnie z uchwałą obu izb rady państwa rozporządzam co następuje:

Artykuł I.

Na pokrycie wszystkich wydatków, potrzebnych do zupełnego urządzenia i odbycia wystawy powszechnej w roku 1873 w Wiedniu odbyć się mającej, przyzwala się w dodatku do sumy sześć milionów złotych, artykułem I ustawy z dnia 21 lipca 1871 (Dz. u. p. Nr. 87) wyznaczonej, nowy kredyt, na sumę dziewięć milionów siedmset tysięcy złotych waluty austryackiej.

Artykuł II.

Suma, na potrzeby wystawy użyć się mająca, aż do pietnastu milionów siedmset tysięcy złotych ogólnego kredytu, ma być uważana na zaliczkę rządową, nieoprocentowaną.

Artykuł III.

Wszystkie dochody przedsiębiorstwa wystawy powszechnej mają upływać do kasy państwa i będą użyte przedewszystkiem na pokrycie zaliczki rządowej bez nadwerężenia przepisów artykułu IV ustawy z dnia 21 lipca 1871.

Artykuł IV.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi handlu i skarbu.

Wiedeń, dnia 4 kwietnia 1873.

**Franciszek Józef** r. w.

**Auersperg** r. w. **Banhans** r. w. **Pretis** r. w.